

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Курсова робота
з педагогіки на тему: Естетичне виховання учнів у процесі вивчення
іноземної мови

(найменування теми)

студентки групи Соф02-20 педагогічного факультету романо-германської та української філології, спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.023 «Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти» за спеціальністю 014 Середня освіта Грушецької Валерії Костянтинівни
Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов
Матвієнко Ольга Василівна

Кількість балів –
Національна шкала –
Оцінка ЄКТС –

Члени комісії: _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	6
1.1 Педагогічні та психологічні характеристики естетичного виховання учнів	6
1.2 Принципи естетичного виховання учнів	9
1.3 Методи та форми організацій естетичного виховання	11
1.4 Вплив естетичного виховання на учнів у процесі вивчення іноземної мови	13
РОЗДІЛ II ОБҐРУНТУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИКИ	16
2.1 Аналіз фрагменту з уроку французької мови щодо естетичного виховання дітей	16
2.2 Способи реалізації естетичного виховання на уроках французької мови в закладах середньої освіти	20
РЕЗЮМЕ	24
RESUME	25
ВИСНОВКИ	26
СПИСКИ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	31

ВСТУП

Естетичне виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови означає формування культури сприйняття мистецтва та розвиток художньо-естетичного смаку через вивчення іноземної мови та ознайомлення з культурою країни, мову якої вивчають.

Естетичне виховання є важливим аспектом освіти, оскільки сприяє розвитку творчих та естетичних здібностей учнів, формує любов до мистецтва та культури народу, збагачує духовний світ особистості. У процесі вивчення іноземної мови естетичні аспекти також мають важливе значення.

Навчання мови повинне сприяти не тільки формуванню грамотного мовлення, але й розвитку смаку до мистецтва і культурного спілкування з представниками інших країн. Тому необхідно враховувати естетичні аспекти у процесі вивчення іноземної мови, щоб забезпечити комплексний розвиток учнів. З цією метою можна застосовувати різноманітні методики та технології, які сприяють формуванню естетичних смаків та здібностей учнів.

Об'єкт теми - це особистість учня, яка формується в процесі навчання іноземної мови. **Предмет** теми - це естетичні якості, які можна розвивати учням в процесі вивчення іноземної мови, такі як музика, поезія, мистецтво та інші.

Процес вивчення іноземної мови може бути багатограним та цікавим, якщо вчителі використовують естетичні методи викладання, такі як спів, танець, рольові ігри, музичні та літературні композиції, що стимулюють творче мислення та розвивають емоційну сферу учнів.

У сучасному світі кожен фахівець має бути готовим не тільки до професійної діяльності, а й до виявлення естетичних почуттів, здатний до високого мистецького сприйняття. Розуміння мистецтва та культури інших країн є важливим елементом вивчення іноземної мови та естетичного виховання учнів. Отже, **метою** даної теми є встановлення зв'язку між

естетичним вихованням учнів та вивченням іноземної мови, розгляд ідей та методів, які допоможуть студентам розвивати естетичні почуття та культурну спадщину та пов'язані з ними передові технології.

Також основною *метою* естетичного виховання учнів є розвиток естетичного смаку, формування естетичної культури та здатність розуміти та оцінювати красу, що оточує нас.

Методи дослідження:

- Аналіз педагогічної літератури з питань естетичного виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови.
- Опитування учнів та вчителів щодо їхньої думки про естетичне виховання в контексті вивчення іноземної мови.
- Спостереження за процесом навчання іноземної мови та виявлення елементів естетичного виховання.
- Експертна оцінка уроків іноземної мови з погляду наявності елементів естетичного виховання.

Завдання естетичного виховання учнів у процесі навчання іноземної мови:

- Вивчити теоретичні аспекти естетичного виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови.
- Дослідити практичний досвід вчителів з питань естетичного виховання.
- Виявити елементи естетичного виховання на уроках іноземної мови.
- Розробити рекомендації щодо використання елементів естетичного виховання на уроках іноземної мови.

Актуальність теми полягає в тому, що культурний розвиток учнів має важливе значення в сучасному світі, де люди взаємодіють з представниками інших культур та країн, в тому числі через віртуальний простір. Вивчення

іноземної мови дозволяє відкрити для учнів нові світи та поглибити розуміння та повагу до різних культур та традицій через вивчення літератури, мистецтва, музики та інших аспектів культури. Естетичне виховання за допомогою іноземної мови також сприяє розвитку учнівської творчості, відкриває нові можливості для виразності та самовираження в іноземній мові.

РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1.1 Педагогічні та психологічні характеристики естетичного виховання учнів

Естетичне виховання учнів у процесі навчання іноземної мови є важливою складовою освіти. Це допомагає розвивати естетичний смак учнів, підвищує їхню здатність сприймати й оцінювати красу людини, природи, культурних здобутків народів.

Естетичне виховання у процесі вивчення іноземної мови має визначну функцію у формуванні знань та вмінь в учнів. Тому, доцільно розглянути естетичну функцію як одну з функцій мови та педагогічно-психологічні характеристики у процесі вивчення іноземної мови.

Естетична функція мови - це функція, яка пов'язана з естетичним сприйняттям мови як мистецтва, яке може викликати емоції та підвищувати настрій. У процесі навчання іноземної мови естетична функція мови є важливою, оскільки вона допомагає створити естетичну атмосферу на уроках, підвищує інтерес до вивчення мови і культури країн, де вона є державною.

Естетична функція мови проявляється в вивченні творів мистецтва та літератури, які створені на мові, яку вивчає учень. Це можуть бути вірші, пісні, фільми, театральні постановки та інші твори, які допомагають учням краще зрозуміти культуру країн, де іноземна мова є державною, і розвивати естетичний смак.

Також естетична функція мови проявляється в використанні різноманітних засобів виразності мови, таких як метафори, порівняння, епітети тощо. Ці засоби допомагають учням краще розуміти мову, відчувати її красу та гармонію.

Отже, естетична функція мови є важливою у процесі навчання іноземної мови, оскільки вона допомагає створити естетичну атмосферу на уроках, підвищує інтерес до вивчення мови та культури країн, де вона є державною, та розвиває естетичний смак.

Щодо педагогічних та психологічних характеристик – їх обов'язково потрібно розглядати окремо, оскільки вони мають свою значимість у вивченні мови.

До педагогічних характеристик естетичного виховання учнів у процесі навчання іноземної мови належать:

- Підвищення інтересу учнів до іноземної мови та культури країн, де ця мова є державною.
- Розвиток творчих здібностей учнів, здатності до самовираження та самореалізації через мистецтво та літературу.
- Формування естетичної культури учнів, їхнього смаку та емоційної спрямованості на красу та гармонію.
- Розширення світогляду учнів, збагачення їхнього духовного світу через вивчення творчості відомих митців та письменників.
- Створення сприятливої атмосфери на уроках іноземної мови, де учні відчують себе комфортно та можуть розкривати свій творчий потенціал.

Отже, педагогічні характеристики вказують на розвиток в учнів естетичного та культурного. Під час навчання розширюється діапазон вправ та різних завдань для учнів завдяки пізнанню мистецтва, літератури тощо інших країн.

До психологічних характеристик естетичного виховання учнів у процесі навчання іноземної мови належать:

- Збільшення мотивації до вивчення іноземної мови через естетичний аспект.

- Розвиток естетичного смаку та почуття гармонії, що сприяє формуванню позитивного емоційного ставлення до життя.
- Розширення словникового запасу та розвиток комунікативних навичок через вивчення художніх творів та мистецтва країн, де ця мова є державною.
- Розвиток творчих здібностей та самовираження через використання мистецтва та літератури на уроках іноземної мови.
- Формування позитивної самооцінки та розвиток особистісної культури учнів через сприйняття та аналіз творів мистецтва та літератури.

У випадку з психологічними характеристиками можна сказати, що естетичне виховання є одним із мотиваційних факторів, які впливають на заохочення учнів у вивченні іноземної мови. Адже вивчаючи лише граматику та лексику, навряд чи з'явиться нагода вмотивувати учнів до запам'ятовування тієї чи іншої інформації. Я вважаю, що й дорослих людей не зацікавить «сухе» вивчення іноземної мови, навіть якщо вони прийшли її вивчати за власним бажанням.

Який чином вчитель може розвивати естетичне виховання в учнів? Ось декілька власних рекомендацій щодо того, які методи навчання естетичного виховання може використовувати педагог.

- Використання засобів естетичного виховання у навчальному процесі. Педагог повинен використовувати різноманітні засоби та методи естетичного виховання, наприклад, малювання, літературна творчість, театральні вистави, музичні концерти, відео та ін. для розвитку естетичного смаку учнів.
- Застосування технологій навчання іноземної мови з урахуванням естетичних аспектів. У процесі навчання іноземної мови педагог повинен звертати увагу на лексичні одиниці, які стосуються культури, традицій, мистецтва, архітектури тощо.

- Використання інтерактивних методів навчання. Педагог повинен використовувати інтерактивні методи навчання, щоб дати учням можливість самостійно висловлювати свої думки, обговорювати з іншими учнями моральні й естетичні проблеми, теми, які стосуються культури тієї країни, мовою якої вони вивчають.
- Використання принципу міжкультурної комунікації. Педагог повинен сприяти розвитку учнів міжкультурної компетенції, яка передбачає вміння сприймати іншу культуру, культурні різноманітності усвідомлювати свій культурний бекграунд.
- Націленість на індивідуальний підхід до учнів. Педагог повинен враховувати індивідуальні особливості кожного учня, щоб стимулювати їхні інтереси, вміння сприймати й оцінювати красу мови, культури, з якою вони знайомляться.
- Урахування побажань, скарг учеників. Педагог повинен враховувати та зрозуміти проблеми, з якими зіштовхуються учні при вивченні іноземної мови і приділяти необхідну увагу їхній розв'язці.

Отже, естетичне виховання учнів у процесі навчання іноземної мови дозволяє їм бути розумними, чуттєвими, творчими, культурно-особистісно розвиненими людьми.

1.2 Принципи естетичного виховання учнів

Естетичне виховання є важливою складовою в загальній системі виховання учнів. В процесі вивчення іноземних мов естетичні принципи стають актуальними, оскільки вони допомагають учням розвивати культуру мовлення, формувати мислення та вміння інтерпретувати та аналізувати тексти.

Принципи естетичного виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови передбачають створення естетичного середовища на уроках, використання художніх творів та засобів виразності мови, а також сприяння розвитку естетичного смаку учнів.

Основні принципи естетичного виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови такі:

1. Індивідуальний підхід до учнів. Учитель повинен враховувати індивідуальні особливості кожного учня і працювати з ними з урахуванням його потреб та інтересів. Це допоможе створити ефективну систему естетичного виховання учнів.

2. Використання різноманітних художніх творів та засобів виразності мови. Учитель повинен використовувати різноманітні художні твори, такі як вірші, пісні, фільми, театральні постановки та інші, щоб допомогти учням краще зрозуміти культуру країн, де іноземна мова є державною, та розвивати їхній естетичний смак. Крім того, використання різних засобів виразності мови, таких як метафори, порівняння, епітети, допомагає учням краще відчувати красу та гармонію мови.

3. Створення естетичного середовища на уроках. Учитель повинен створювати естетичне середовище на уроках, щоб підвищити інтерес учнів до вивчення мови та культури країн, де вона є державною. Наприклад, встановлення плакатів з відомими художниками та їхніми творами, декорування класу елементами національного декору, використання музики та інших засобів, що створюють естетичний настрій.

4. Розвиток естетичного смаку учнів. Учитель повинен сприяти розвитку естетичного смаку учнів, навчати їх розрізняти красу та гармонію мови, розвивати їх.

5. Естетичний досвід. Учні повинні мати можливість відчувати та розуміти естетичні цінності, які виражені у мові та текстах. Вони повинні мати змогу занурюватися в світ тексти, досліджувати його та отримувати задоволення від цього процесу.

6. Розширення світогляду. Вивчення іншомовної літератури та культури допомагає учням розширити свій світогляд та зрозуміти інші культури. Це дозволяє учням бути більш толерантними та відкритими до різних культур.

7. Розвиток творчого мислення. Крім того, що вивчення іноземної мови допомагає формувати логічне мислення, воно також сприяє розвитку творчого мислення. Учні повинні мати можливість думати нестандартно, розвивати уяву та висловлювати свої думки.

8. Використання різних форм і двигунів. При організації уроків іноземних мов треба використовувати різні форми та методи навчання, такі як усне та письмове мовлення, читання, перекладання, обговорення та інші. Це дозволяє учням отримувати навички у різних аспектах мови та культури, а також розвивати свої здібності.

В сукупності ці принципи стають важливим інструментом виховання учнів у процесі вивчення іноземних мов. Вони сприяють формуванню культури мовлення та культурної компетентності, а також забезпечують розвиток творчих здібностей та світогляду учнів.

1.3 Методи та форми організації естетичного виховання

Методи та форми організації естетичного виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови можуть бути досить різноманітними. Основні з них:

1. Використання художніх творів. Уроки іноземної мови можуть бути збагачені віршами, піснями, казками, оповіданнями, фільмами та іншими художніми творами. Вони не лише допомагають вивчати мову, а й розвивають естетичний смак учнів.

2. Культурологічні екскурсії. Доцільно організовувати екскурсії до культурних закладів, музеїв, театрів, галерей та інших закладів, що пов'язані з мовою, культурою та історією країн, де ця мова є державною. Це допоможе учням краще зрозуміти та відчувати культуру та естетику інших народів.

3. Творчі проекти. Учні можуть брати участь в творчих проектах, наприклад, створення поетичних збірок, фотовиставок, театральних постановок тощо. Це дозволяє розвивати творчі здібності учнів та залучати їх до естетичної культури.

4. Інтерактивні вправи. Доцільно використовувати інтерактивні вправи, які сприяють розвитку естетичного смаку учнів. Наприклад, вправи на підбір кольорів та їх комбінацій, вправи на вибір кращого варіанту фрази або слів, вправи на аналіз віршів і пісень.

5. Конкурси та змагання. Організовувати конкурси та змагання з іноземної мови, що пов'язані з естетикою та культурою країн, де ця мова є державною. Це допомагає стимулювати інтерес до вивчення мови та розвивати естетичний смак учнів.

6. Декорування класу. Декорування класу елементами національного декору, плакатів з відомими художниками та їхніми творами (див. Додаток А та Додаток Б).

Організація естетичного виховання у процесі навчання учнів французької мови в закладах середньої освіти передбачає застосування різноманітних методів та форм навчання, які спонукають учнів до саморозвитку та творчого розвитку.

Одним із наступних методів є використання мультимедійних засобів, які дозволяють візуалізувати матеріал, роблять процес навчання більш доступним та зрозумілим для учнів. Також використання інтерактивних методів навчання дозволяє учням активно взаємодіяти з вчителем та іншими учнями, сприяє розвитку комунікативних навичок та вмінь.

Форми організації естетичного виховання можуть бути різноманітними, зокрема, це можуть бути театралізовані вистави, літературні читання, віртуальні екскурсії, спільне переглядання та аналіз французьких фільмів тощо. Важливо, щоб такі форми були зорієнтовані на розвиток та поглиблення знань про культуру та мистецтво Франції, що допоможе учням зрозуміти особливості мови та менталітету французів, а також позбавити стереотипів та негативних уявлень про цю країну.

Отже, організація естетичного виховання у процесі навчання учнів французької мови в закладах середньої освіти передбачає використання різноманітних методів та форм навчання, що дозволяють розвивати творчі та комунікативні навички учнів, сприяють поглибленню знань про культуру та мистецтво Франції та створюють сприятливу атмосферу в класі.

1.4 Вплив естетичного виховання на учнів у процесі вивчення іноземної мови

Естетичне виховання у процесі вивчення іноземної мови може мати значний вплив на учнів та допомогти їм розвивати різні аспекти особистості.

По-перше, естетичне виховання може сприяти розвитку культури спілкування. Учні, які отримують естетичну освіту, навчаються бути більш уважними до деталей мовлення, використання мовних засобів та

міміки, що допомагає їм стати впевненішими в спілкуванні з іноземцями.

По-друге, естетичне виховання може розвивати творчі здібності учнів. Вони можуть навчитися бачити красу в навколишньому світі, використовувати її для створення власних творів та розвивати свою уяву та фантазію.

По-третє, естетичне виховання може допомогти учням краще розуміти та відчувати культуру та естетику інших народів, які вивчаються в процесі вивчення іноземної мови. Це може позитивно вплинути на їхнє ставлення до інших культур та сприяти розвитку толерантності.

По-четверте, естетичне виховання може сприяти розвитку самооцінки та самопочуття учнів. Вони можуть відчувати задоволення від вивчення мови та культури, що дозволяє їм стати більш позитивними та емоційно стійкими.

Естетичне виховання учнів у процесі вивчення французької мови в закладах середньої освіти має важливий вплив на розвиток їхньої культури та світогляду. Воно сприяє розширенню кругозору учнів, розвиває їхню творчість та уяву, виховує в них почуття прекрасного.

Основними методами естетичного виховання учнів у процесі вивчення французької мови є ознайомлення з культурою та мистецтвом Франції, вивчення літератури та поезії на французькій мові, проведення театральних постановок та музичних вистав.

Такий підхід до вивчення мови дозволяє учням не тільки засвоювати мовні знання, але й ознайомлюватися з культурою та традиціями Франції, розуміти їхні цінності та спосіб життя. Це сприяє формуванню в учнів відкритого та толерантного світогляду,

розширенню їхньої культурної компетентності та розвитку критичного мислення.

Отже, естетичне виховання у процесі вивчення іноземної мови може мати значний вплив на учнів, допомагаючи їм розвивати культуру спілкування, творчі здібності, толерантність та самооцінку. Важливо, щоб ці методи та форми організації навчання були доступні та цікавими для учнів.

РОЗДІЛ II ОБҐРУНТУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИКИ

2.1 Аналіз фрагменту з уроку французької мови щодо естетичного виховання дітей

Яскравим прикладом розвитку естетичних цінностей під час навчання у школі є аналіз фрагменту з уроку французької мови. Я обрала урок для 11 класу за темою «L’histoire et les traditions des villes de France». Повний урок можливо переглянути за посиланням - <https://naurok.com.ua/rozrobka-uroku-l-histoire-et-les-traditions-des-villes-de-france-dlya-11-klasu-145827.html>. Окремі фрагменти можна знайти у Додатку в та Додатку Г.

Отже, сама тема вже спрямована на вивчення іноземної культури в різних компетентностях. Цей урок включає в себе розвиток таких компетентностей:

- Компетентність в монологічному мовленні (завдання *Бесіда та опис малюнків*);
- Компетентність в аудіюванні (завдання *Що вам відомо про Авіньон?*);
- Компетентність в читанні (завдання *Історія міста Авіньон*);
- Граматична компетентність (завдання *Історія міста Авіньон*).

Для аналізу фрагменту я обрала завдання, які пов’язані з іншомовною компетентністю в монологічному мовленні та в читанні. В цьому уроці вони виявились чудовим прикладом, де учні можуть поєднувати свої знання з іншомовних лексичних та граматичних

компетентностей з вивченням культури країни, мову якої вони вивчають.

Доцільно почати з мети, яку надає нам автор цього уроку (Додаток В). Мета відповідає дійсності уроку, адже в ній вказано навчальні, розвивальні та виховні компоненти. Недоліками цієї мети є лише те, що мета не є розписаною за типами.

В ході уроку нам пропонують основну частину, де є завдання на розвиток різних компетентностей. В уроці йдеться про вивчення нового матеріалу про місто у Франції з використанням вже вивчених ЛО. Таким чином, на етапі виконання вправи Бесіда, учні активізують ЛО за темою «Місто».

За цією вправою можна помітити використання ЛО, які в майбутньому нададуть змогу учням описувати різні місця, міста, селища тощо. У такий спосіб йде розвиток лексичної компетентності через естетичне виховання.

Наступною цікавою вправою є «Що вам відомо про Авіньон?». Учні мають надати відповіді на запитання, які стосуються їхніх власних знань про міста Франції. На цьому завданні учні можуть поділитися інформацією, яку, наприклад, інші однокласники могли не знати про Францію та міста у цій країні. Це може підвищити інтерес до вивчення цієї теми в учнів та є мотивацією для використання вивченої лексики.

Відповідаючи на питання, може розвиватись як і монологічне, так і діалогічне мовлення. Оскільки автор не надає передбачуваних відповідей учнів, важко сказати, на який монолог чи діалог він розраховує. Але можна зробити висновок, що на запитання «Які міста Франції ви знаєте?» в учнів може скластися міні-діалог або повноцінний діалог у поширенні своїх знань з однокласниками.

Наприклад, одним із варіантів розвитку подій може бути такий діалог:

Учитель: Які міста Франції вам відомі?

Учень 1: Я знаю Париж та Ліль. Париж я відвідав у віці 15 років разом з батьками.

Учень 2: Це чудово! Можеш будь ласка розповісти про свої враження.

Учень 3: Так, мені б теж було цікаво послухати про Париж від людини, яка власне там була. Це моя мрія відвідати Париж.

Учень 1: . . .

Отже, мій запропонований варіант включає в себе розвиток іншомовної компетентності в діалогічному мовленні, що ще більше сприятиме мотивації навчання. Також у інших учнів виявиться ще більший інтерес до французької мови. Це буде допомагати їм розвивати культуру спілкування, творчі здібності (учень, що доповідає, має можливість поділитись своїм досвідом, показати фотографії або відео).

Також, однією з вправ на розвиток монологічного мовлення є вправа про опис фотографій (Додаток Г). Після перегляду відео про місто Авіньон, учні розширюють свої знання про міста Франції, оскільки це не є популярним містом для туристів чи просто містом-кліше. Доцільним для закріплення прослуханого матеріалу є саме фотографії, які надає вчитель для опису. На жаль, в урок не були включені ці фото, але ми можемо знайти додаткову інформацію в інтернеті.

За принципом цього завдання, в учнів розвиваються естетичні смаки. У такий спосіб, якщо учню сподобалась наведена церква чи собор, він має право використати ЛО, які пов'язані з позитивним відношенням до наданого матеріалу. Або ж навпаки, на питання вчителя

«Яким є для вас Палац Пап?», учень має право надати відповідь, яка буде розбігатись з передбачуваною відповіддю вчителя та інших учнів. Наприклад, якщо хтось вважає цей палац величним, то для когось він може здаватись простим, без будь-яких особливостей, той, що не зможе, скажемо так, зачепити око учня.

Отже, щодо першого фрагменту можна зробити висновки, що учні у формі висловлювання своїх думок та розповсюдження інформації мають змогу розширити свої знання власне за темою, розвивати естетичні смаки та вподобання.

Для другого фрагменту я обрала саме текст, оскільки він несе в собі виховання в учнів історичних цінностей. Вчитель, ознайомлюючи з такою інформацією, має донести до учнів важливість розвитку естетичного виховання.

Паралельним розвитком до естетичного виховання є завдання на виконання граматичної компетентності. Надані дієслова, які потрібно поставити в два минулих часи (*imparfait, passé composé*), що є доцільним для повторення.

Власне текст побудований на цікавій інформації для учнів, яка несе в собі розвивальну та виховну функції. Розвиваючи виховну функцію, вчитель має пам'ятати про коректність та точність інформації, яку він надає. Також, після тексту є вправа на контроль прочитаного матеріалу.

Тобто, таким чином урок включає в себе компетентність в читанні, що є досить важливим під час естетичного виховання учнів. Під час читання в розвиваються різні аспекти навчання. Саме наданий текст надає змогу учням заглибитись в історичне минуле країни, мову якої вони вивчають. Це є важливим, адже вивчення історії Франції (в нашому

випадку) надає змогу проаналізувати різницю між власне культурою самого учня, та культурою французів.

Отже, за зразком цього уроку можна спостерігати, яким чином проявляється естетичне виховання учнів в процесі вивчення іноземної мови. На практиці використовується дуже багато інформації, яка стосується розвитку культури в учнів, естетичних смаків, історичних цінностей тощо.

2.2 Способи реалізації естетичного виховання на уроках французької мови в закладах середньої освіти

Існує багато різних способів реалізації естетичного виховання під час вивчення іноземної мови. В цьому розділі наведено приклади реалізації естетичного виховання під час уроку французької мови (деякі з них побудовані на основі аналізу вище вказаного уроку).

1. Використання французької літератури та поезії

На уроках французької мови можна використовувати тексти французької літератури та поезії як засіб естетичного виховання. Для цього можна обрати стилістично гарні тексти, які надихають на роздуми та мають глибокий зміст. Це може бути вірш чи оповідання, які особливо близькі до учнів.

У випадку аналізу уроку з розділу 2.1, можна спостерігати використання автентичного тексту, побудованого на засаді історичного минулого Франції. Отже, розглядаючи цей пункт, можна включити в нього наведений фрагмент з уроку.

2. Використання мистецтва та культури

Учень може ознайомитися з французьким мистецтвом та культурою, присутніми там традиціями та особливостями. Можна

показувати уроки мистецтва, фото чи відео ролики про Францію та її культуру, а також аудіо записи французької музики, що допоможе учням освоїти культурну спадщину країни. Ці всі аспекти присутні в фрагментах з уроку.

3. Використання кіно і відео

Кіно та відео є важливими засобами комунікації в сучасному світі. Вони можуть бути використані для навчання французької мови та естетичного виховання. Для цього можна використовувати фільми та відео на французькій мові, які актуалізують важливі питання життя та звертають увагу на прекрасне.

В самому аналізі фрагментів з уроку не було відео, але в уроці воно присутнє. Оскільки автор не надав на нього посилання, його було неможливо знайти в Інтернеті, оскільки немає навіть назви.

Але виходячи з вправ, які нам надає вчитель, можна зрозуміти, що відео має тему культурного збагачення французької архітектури для учнів, що його переглянуть. Отож, воно є гарним прикладом для цього пункту.

4. Використання театрального мистецтва

Учні можуть брати участь в театральних виставах, де вони зможуть відчувати естетичні насолоди та збагачувати свій дух. Театральна діяльність навчає учнів емоційному спілкуванню, умінню виразно говорити та демонструвати свої почуття.

5. Робота з віршами і творами учнів

Учитель може пропонувати учням творити вірші та оповідання на французькій мові. Під час такої роботи учні будуть не тільки практикуватися в мовленні, але й розвивати свої творчі здібності та вдосконалювати естетичне сприйняття.

6. Використання візуальних матеріалів загалом: фотографії, відео, ілюстрації, музика, які відображають культуру та мистецтво країни, мова якої вивчається.

7. Організація тематичних відкритих уроків, які присвячені культурі та мистецтву країни, мова якої вивчається.

З аналізу уроку було зрозуміло, що це звичайне заняття, що входить до програми курсу 11 класу. Отже він не є відкритим уроком. Але зазвичай, на цьому етапі вивчення французької мови часто поширене проведення таких позакласних заходів, що сприяють розвитку та мотивації вивчення іноземної мови.

8. Використання ігрових методів, які допомагають залучити увагу учнів та сприяють естетичному вихованню.

9. Розвиток комунікативних навичок через діалоги та дискусії про творчість та культуру країни, мова якої вивчається.

Наведена рекомендація також використана в уроці. Був зазначений розвиток компетентності як в монологічному, так і в діалогічному мовленні. Такого типу монологи та діалоги були побудовані на основі вивчення культури Франції, оскільки із власне моїх запропонованих очікуваних відповідей учнів, вони мають можливість поділитись власним досвідом, який пов'язаний з культурою країни

10. Використання інтерактивних технологій, які допомагають створити атмосферу культурного діалогу з представниками інших країн.

11. Проведення групових та індивідуальних проектів, які спрямовані на вивчення культури та мистецтва країни, мова якої вивчається.

Такий шлях реалізації естетичного виховання є вдалим, для того, щоб підвищити рівень мотивації учнів. Оскільки було розглядено саме

11 клас, на мою думку, в цьому віці є цікавим розроблення групових та індивідуальних проектів.

Взагалі, естетичне виховання на уроках французької мови може бути досягнуто за допомогою різних засобів та методів, у тому числі використовуючи тексти, мистецтво, кіно, театр та творчість учнів. Всі ці засоби можуть бути поєднані для досягнення кращих результатів в процесі навчання.

РЕЗЮМЕ

Дослідження показують, що естетичне виховання учнів є важливим аспектом вивчення іноземної мови в закладах середньої освіти. Це допомагає залучати учнів до процесу навчання, розвивати їх креативні та аналітичні здібності, ширити світогляд. Ключові аспекти естетичного виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови включають в себе використання красивих та інтерактивних матеріалів, активне використання мистецтва та музики, разом з розвитком інтеркультурної компетентності. Такий підхід допомагає учням відчуватись у комфортному навчальному середовищі, що впливає на якість та результативність навчання.

В *першому розділі* наведені теоретичні аспекти вивчення естетичного виховання, його функції та значення. Було надано матеріал про педагогічно-психологічні характеристики, методи та форми організацій, принципи естетичного виховання. Також було вказано який несе вплив естетична функція у навчанні іноземної мови в закладах середньої освіти.

В *другому розділі* було наведено практичне значення естетичного виховання за допомогою аналізу фрагментів з уроку французької мови для учнів 11 класу. Було детально розібрано всі аспекти виховання естетичних смаків, культурних та історичних цінностей на основі уроку.

Ключові слова: естетичне виховання, іноземна мова, середня освіта, культура, мистецтво, естетичний смак, інтеркультурна компетентність, культурні та історичні цінності, мотивація.

RESUME

Research shows that aesthetic education of students is an important aspect of foreign language learning in secondary education institutions. It helps to involve students in the learning process, develop their creative and analytical abilities, and broaden their outlook. Key aspects of aesthetic education of students in the process of learning a foreign language include the use of beautiful and interactive materials, active use of art and music, along with the development of intercultural competence. This approach helps students feel in a comfortable learning environment, which affects the quality and effectiveness of learning.

The *first chapter* presents the theoretical aspects of the study of aesthetic education, its functions and significance. Material on pedagogical and psychological characteristics, methods and forms of organizations, principles of aesthetic education was provided. It was also indicated the influence of the aesthetic function in the teaching of a foreign language in secondary education institutions.

In the *second chapter*, the practical significance of aesthetic education was given through the analysis of fragments from the French language lesson for 11th grade students. All aspects of education of aesthetic tastes, cultural and historical values were discussed in detail on the basis of the lesson.

Key words: aesthetic education, foreign language, secondary education, culture, art, aesthetic taste, intercultural competence, cultural and historical values, motivation.

ВИСНОВКИ

У процесі вивчення іноземної мови в закладах середньої освіти важливу роль відіграє естетичне виховання учнів. Це означає, що вчителі мають звертати увагу не лише на підвищення рівня знань учнів, але й на розвиток їхнього естетичного смаку та культури. Можна використовувати різні методи естетичного виховання, такі як: вивчення поезій, пісень, творів мистецтва; проведення театралізованих уроків; організація відвідування музеїв, театрів, кінотеатрів та інших культурних заходів.

Такі методи допомагають учням розвивати свій естетичний смак та культуру, виховують в них почуття краси, формують здатність розуміти та оцінювати мистецтво. Крім того, це сприяє підвищенню мотивації учнів до вивчення іноземної мови, оскільки вони бачать, що це не лише корисно для їхньої майбутньої професійної діяльності, але й може бути цікавим та захопливим.

З погляду вивчення іноземної мови у середніх навчальних закладах, естетичне виховання має важливе значення для формування не тільки мовних компетенцій, а й загальнокультурної компетентності учнів. Під час вивчення іноземної мови, учні мають можливість ознайомитися з культурою країни, де говорять цією мовою. Завдяки естетичному вихованню учні можуть розширити свій кругозір у різних сферах, таких як мистецтво, література, музика.

Особливу увагу треба звертати на використання естетичних засобів при вивченні іноземної мови. Мова сама по собі є артистичним засобом, тому використання різноманітних метафор, порівнянь, алегорій може допомогти учням краще засвоювати мову. Також важливо використовувати різноманітні зовнішні ресурси, такі як музика, фільми, відео, які допоможуть учням зануритися в культуру іншої країни.

Окремо слід звернути увагу на використання культурологічних елементів в навчальному процесі. Вивчення іноземної мови повинно бути пов'язано з вивченням культури та історії країни, де ця мова є державною. За допомогою історії, літератури, культури інших країн учні зможуть краще зрозуміти та оцінити різноманітність світу.

Під час розробки цієї роботи було досягнуто поставлену мету – був встановлений зв'язок між естетичним вихованням учнів та вивченням іноземної мови, розглянено ідеї та методи, які допоможуть студентам розвивати естетичні почуття та культурну спадщину та пов'язані з ними передові технології.

Також було доведено, що під час вивчення іноземної мови розвивається естетичне виховання учнів, естетичний смак; формується естетична культура та здатність розуміти та оцінювати красу, що оточує нас.

Під час аналізу фрагментів з уроку французької мови для учнів 11 класу було проведено детальний розбір поєднання вивчення іноземної мови разом з естетичним вихованням.

Отже, естетичне виховання учнів у процесі вивчення іноземної мови є важливим елементом їхньої загальної культури та розвитку. Вчителі повинні забезпечувати проведення різноманітних культурно-освітніх заходів, які сприяють формуванню учнів не тільки як професіоналів, але й як грамотних та культурних людей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алісійчук О. С. Морально-естетичне виховання молодших школярів. Київ: Академія, 2001. 160 с.
2. Артемов В. А. Психологія навчання іноземних мов: Навч. допомога. - М.: Просвітництво, 1969. - 279 с.
3. Баришніков Н. В. Методика навчання другої іноземної мови у школі. - М.: Просвітництво, 2003. - 159 с.
4. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. - К.: Знання, 2011. - 206 с.
5. Возняк В. С. Про сутність естетичного. Київ: Рад. шк, 1991. 148 с.
6. Гавриловець. К. В. Етично-естетичне виховання школярів. - М. 1996
7. Гіптерс З. Мистецтво як засіб художньо-естетичного виховання // Рідна школа. - 2001. - № 9. - С.60 - 63.
8. Глухов В. П. Основи психолінгвістики: навч. допомога. - М.: АСТ: Астрель, 2008. - 351 с.
9. Гончарук Т. В. Культурологія. – Тернопіль: Карт'бланш, 2004. – 213с.
10. Дмитренко О. Шляхи реалізації естетичного виховання на уроках іноземної мови / О. Дмитренко, Л. Бабаш, О. Комарова. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream.pdf>.
11. Зеня Л. Я. Навчання іноземних мов у старшій профільній школі: Лекційно-практичний курс: Посібник. – Горлівка: Видавництво ГДПМ, 2008. – 340 с.
12. Кам'янецька Н.П. Сутність естетичного виховання та її зміст. // Іноземні мови у школі – 2005. - №2-с. - 51.
13. Коломіна Н.В. Виховання основ естетичної культури у школі, 2017. – 144 с.

14. Леонтович О. А. Введення в міжкультурну комунікацію: Навчальний посібник. - М.: Гнозис, 2007. - 368 с.
15. Наконечна О.П. Про роль естетичного у сучасній культурі // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: Вип. 4 - 5: Зб. наук. праць: У 2-х ч. – Ч. II. - К.: Вища школа, 2000. - 256 с.
16. Ніколаєва С.М. Теорія та методика естетичної освіти дітей: Навч. посібник для студ. вищ. пед. навчальних закладів, 2007. - 336 с.
17. Рашидова Н.М. Роль естетичної культури у формуванні особистості // Духовність особистості: методологія, теорія та практика. - 2017. - № 2. - С. 232-238.
18. Сафонова В. В. Вивчення мов міжнародного спілкування у контексті діалогу культур та цивілізацій. - Воронеж, Витоки, 1996. - 237 с.
19. Скалкін В. Л. Навчання монологічного висловлювання. - К.: Радян. школа, 1983. - 118 с.
20. Скалкін В. Л. Навчання діалогічного мовлення. - К.: Радян. школа, 1989. - 158 с.
21. Томашевський В. Естетична культура як соціально-історична категорія // Педагогіка вищої та середньої школи. - 2013. - С. 355-361.
22. Філоненко М. М. Психологія спілкування. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
23. Шпак М. Змістове збагачення емоційності навчання учнів // Початкова школа. - 2000. - №5. – С. 6–10.
24. Яновська Н. Мистецтво навчання чи навчання через мистецтво // Початкова школа. – 2005. – № 9. – С. 47 – 49.
25. <https://naurok.com.ua/ponyattya-pro-estetiku-273975.html#:~:text=наука%20про%20прекрасне.-,Естетична%20культура%20->

[%20це%20здатність%20особистості%20до%20повноцінного%20сприймання%20С%20правильного%20розуміння,своє%20життя%20за%20законами%20краси.&text=Естетичне%20виховання%20і%20мистецтво.](#)

26. <http://ukped.com/materialy/teoriia-vykhovannia/21-zavdannia-shliakhy-ta-zasoby-estetychnoho-vykhovannia.html>
27. <https://vseosvita.ua/library/embed/0029zm-5c9e.rtf.html>
28. <https://sites.google.com/site/estetikagali/96-esteticna-kultura-osobistosti>
29. <http://ibib.ltd.ua/formirovanie-esteticheskoy-kulturyi-25126.html>
30. <https://school55mrl.wixsite.com/mrpl-s55/hudozhno-estetichne-vihovannya>
31. https://www.yaneuch.ru/cat_16/estetichne-vihovannya-shkolyarv-zasobami-mistectva/446308.2956569.page2.html

ДОДАТКИ

Додаток А

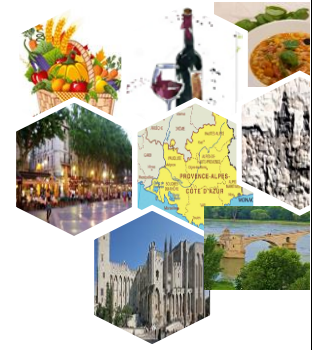
Плакати для оформлення шкільного класу, де вивчають французьку мову

Додаток Б

Оформлення кабінету французької мови в школі

Урок з французької мови «L'histoire et les traditions des villes de France»

Пояснювальна записка.

Мета уроку передбачає розвиток навичок аудіювання і читання, розвиток мовленнєвої компетенції з використанням необхідних грам.структур; вдосконалення актуалізації ЛО і МФ з теми «*La ville*». На уроці планується вирішення комплексних завдань: спілкування іноземною мовою і розвиток пізнавальної діяльності.

Мета:

- розвиток навичок аудіювання тексту *Avignon- visite guidée de la ville;*
- організація тренування по використанню грам.структур (*imparfait, passé composé*)
- розвиток навичок читання тексту *Histoire de l'Avignon;*
- актуалізація ЛО по темі;
- розвиток слухового контролю;
- виховання поваги до історичного минулого, до культурних і національних традицій.

Обладнання:

Аудиозапис аутентичного тексту, дидактичні матеріали.

Хід уроку

Оргмомент.

Бесіда. Chaque ville a son visage incomparable, sa silhouette historique et son charme. Pour chaque ville visitée on a des images et des idées qui restent en tête pour toujours et je voudrais bien que vous fassiez connaissance d'une ville française qui est pour moi le carrefour de toutes les beautés de la Provence. Mais... avant de parler de cette ville française je vous propose de parler d'une ville quelconque.

-Pouvez-vous me donner un maximum d'adjectifs, de noms et de verbes pouvant être utilisés pour décrire une ville?

Adjectifs : moderne, peuplée, portuaire, bruyante, calme, industrielle, pittoresque, charmante, ancienne, historique, artistique, architecturale, touristique, technologique, propre, fameuse.

Noms : le musée, le parc, le jardin, la forteresse, la lumière, le mystère.

Verbes : se promener, flâner, se balader, admirer, se déplacer, contempler, visiter, marcher, passer, traverser, parcourir, rouler.

Учбовий діалог М-Е1 –Е2 «Що вам відомо про Авіньон»

-Quelles villes françaises connaissez-vous?

-Est-ce que vous connaissez la ville d'Avignon?

-Où se trouve-t-elle? Regardez la carte s'il vous plaît.

-Dans quelle région de la France est-elle située ?

-Au bord de quel fleuve la ville se trouve-t-elle

Додаток В

Фрагмент 1 з уроку «L'histoire et les traditions des villes de France»

Je vais vous faire voir des images et vous devez décrire ces lieux.

Comment est le Palais des Papes? -éternel, majestueux, splendide

Comment est l'église Saint-Pierre? -la plus belle église de la ville, magnifique, gothique

Comment est la place de l'Horloge? -vaste, belle, bien visitée, le coeur de la ville

La vidéo que nous venons de visionner est assez informationnelle, mais elle donne peu de renseignements sur le passé de la ville, tandis que nous savons que l'histoire laisse toujours ses empreintes.

Lisez le texte, mettez les verbes entre parenthèses au passé composé ou à l'imparfait et faites le devoir après le texte!

Histoire de l'Avignon.

Dès la préhistoire, le rocher des Doms (aujourd'hui, le plus beau jardin d'Avignon) (servir) de refuge aux hommes. Ils y (constrire) un village qui peu à peu (s'agrandir).

Les Romains (occuper) le Sud-Est de la Gaule à partir du 2 siècle avant J.-C. Cette occupation (donner) naissance à une riche civilisation et Avignon (devenir) une cité prospère qui (pouvoir) rivaliser avec ses

puissantes voisines. Si, de nos jours, il ne reste rien de cette grandeur passée, c'est parce que toutes les pierres des bâtiments de l'époque (être) réemployées au cours des siècles pour construire des remparts, des châteaux et des palais.

Au 3e siècle, des peuples venus du Nord (envahir) la Gaule. Avignon (décliner) et jusqu'au Moyen Age, elle (devoir) se contenter d'un destin médiocre.

En 1309, (se produire) un événement qui (aller) faire sortir la ville de l'oubli. Le Pape Clément V (quitter) Rome et (venir) s'établir à Avignon. Ses successeurs (l'imiter) et pendant un siècle, Avignon (être) la résidence des papes...et des antipapes. Jusqu'à la Révolution elle restera un territoire de la papauté.

Aux 18 et 19 siècles, Avignon, malgré l'introduction des industries de la soie et de l'imprimerie, (ne parvenir pas) à se donner une dimension industrielle. Elle (devoir) sa prospérité à la riche région agricole qui (l'entourer).

Aujourd'hui, tout en développant sa banlieue industrielle, elle (se tourner) résolument vers le tourisme et la culture.

Test : 1. Ce texte :

a) donne des informations	b) fait réfléchir
c) raconte une histoire	d) fait rire

2. Ce texte est tiré :

a) d'une encyclopédie	b) d'un journal
c) d'un roman	d) d'un livre

3. La ville d'Avignon est connue surtout :

a) par son beau jardin	b) par son histoire particulière
c) par ses remparts, ses châteaux et ses palais	d) par sa dimension industrielle

4. Aux 18 et 19 siècles la ville s'est agrandie et a prospéré grâce :

a) à la présence des Romains	b) à l'agriculture
c) à la présence des papes	d) à l'industrie de la soie et de l'imprimerie

5. Aujourd'hui Avignon est ...

a) toujours un territoire de la papauté	b) le centre de l'industrie de la soie
c) une ville-musée	d) le plus grand marché des légumes du pays

Додаток Г

Фрагмент 2 з уроку «L'histoire et les traditions des villes de France»